

فرم درخواست تصویب
طرح پژوهشی پایان نامه کارشناسی ارشد

شماره:

تاریخ:

توجه: این فرم بایستی با مساعدت و هدایت استاد راهنما تکمیل شود.

عنوان پایان نامه:

بررسی احکام و آراء ICSID از منظر مصالح کشورهای سرمایه پذیر

۱ - اطلاعات مربوط به دانشجو:

نام و نام خانوادگی:	شماره دانشجویی:	دوره:	مقطع: کارشناسی ارشد
رشته و گرایش: حقوق عمومی		تاریخ و سال ورود:	
آدرس تلفن:			

۲ - اطلاعات مربوط به استاد راهنما:

نام و نام خانوادگی	تخصص اصلی	رتبه دانشگاهی	شغل و محل خدمت	آخرین مدرک تحصیلی		تعداد پایان نامه‌های راهنمایی شده		تعداد پایان نامه‌های در دست راهنمایی	
				حوزه	دانشگاهی	در پردیس	در سایر دانشگاهها	در پردیس	در سایر دانشگاهها
آدرس:				تلفن:		موبایل:			
نام و نام خانوادگی	تخصص اصلی	رتبه دانشگاهی	شغل و محل خدمت	آخرین مدرک تحصیلی		تعداد پایان نامه‌های راهنمایی شده		تعداد پایان نامه‌های در دست راهنمایی	
				حوزه	دانشگاهی	در پردیس	در سایر دانشگاهها	در پردیس	در سایر دانشگاهها
آدرس:				تلفن:		موبایل:			

۳ - اطلاعات مربوط به استادان مشاور:

نام و نام خانوادگی	تخصص اصلی	رتبه دانشگاهی	شغل و محل خدمت	تعداد پایان نامه‌های راهنمایی شده		تعداد پایان نامه‌های در دست راهنمایی	
				در پردیس	در سایر دانشگاهها	در پردیس	در سایر دانشگاهها

الف - عنوان پایان نامه:

۱- فارسی بررسی احکام و آراء ICSID از منظر مصالح کشورهای سرمایه پذیر

۲- انگلیسی ICSID judgements examination regard to countries benefits

ب- واژگان کلیدی:

۱- فارسی ایکسید - سرمایه گذاری خارجی - داوری - حل و فصل اختلافات - منافع ملی - بانک جهانی

۲- انگلیسی ICSID-foreign investment-arbitration-dispute survey-national benefits- world bank

کاربرد

نظری

بنیادی

ج- نوع تحقیق:

د- سؤال اصلی پژوهش:

آرا و احکام ایکسید چه تأثیری بر مصالح کشورهای سرمایه پذیر میگذارد؟

ه- بیان مسأله: (شامل تشریح ابعاد مسأله، معرفی دقیق آن، بیان جنبه‌های مجهول و مبهم و متغیرهای مربوط)

امروزه با توجه به تلاش کشورهای برای دستیابی به توسعه و پیشرفت از یکسو و افزایش مبادلات و روابط تجاری بین کشورها، جذب سرمایه گذاری خارجی برای کشورها از اهمیت ویژه ای برخوردار است. در سطح بین المللی پس از آنکه در سال ۱۹۶۶ کنوانسیون ایکسید (icsid) لازم الاجرا شد کشورها توانستند اختلافات ما بین خود و سرمایه گذاران خارجی را که ناشی از مسائل مرتبط با سرمایه گذاری بود به این کنوانسیون ارجاع دهند. در واقع انگیزه اصلی تأسیس اکسید همکاری بین المللی و توسعه اقتصادی از طریق سرمایه گذاریهای خصوصی بین المللی با تأسیس مکانیسم سازش و داوری بین المللی که هدف نهایی آن اجتناب از منازعات و یا حل اختلافاتی است که بین دولتهای طرف کنوانسیون و اتباع کشورهای متعاقد دیگر به وجود می آید.

کنوانسیون اکسید در تاریخ ۱۰ سپتامبر ۱۹۶۴، با تصویب بانک جهانی رسماً تأسیس شد اگرچه تا قبل از سال ۱۹۶۶ لازم الاجرا نشد. بر اساس ماده ۵ رئیس بانک جهانی ریاست اکسید را نیز بر عهده دارد. ۱۵۸ کشور هم اکنون عضو کنوانسیون اکسید هستند. در حقوق بین الملل یک منازعه به سه شکل می تواند متصور باشد: ۱- اختلاف بین افراد خصوصی خارجی ۲- اختلاف بین دولتها با یکدیگر ۳- اختلاف بین افراد خصوصی خارجی و دولتها

کنوانسیون حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری بین دولتها و اتباع دولتهای دیگر (ایکسید) ناظر به نوع سوم از

این اختلافات است. لذا برخلاف اتاق بازرگانی بین المللی که سازمانی غیر دولتی بین المللی است که از سوی بخش خصوصی در سال ۱۹۱۹ م. ایجاد گردیده و برخلاف دیوان بین المللی دادگستری که نهادی بین المللی و بین الدولی در لاهه است، ایکسید ماهیتی دوگانه دارد؛ چرا که از یک طرف از سوی دولتها به وجود آمده است. از طرف دیگر، افراد خصوصی نیز می توانند نزد آن طرف دعوا باشند.

همانطور که گفته شد اکسید به اختلافات مابین کشورهای عضو و افراد خصوصی (اعم از حقیقی و حقوقی) رسیدگی میکند. شرایط رسیدگی اکسید آن است که ۱- فرد خصوصی تابعیت کشوری را داشته باشد که آن کشور عضو ایکسید باشد ۲- منازعه مستقیماً مربوط به موضوع سرمایه گذاری باشد. البته در مورد شرط اول باید گفت در صورتی که یکی از دو طرف منازعه عضویت ایکسید را نداشته باشد طبق قواعد تکمیلی ایکسید این منازعه قابل رسیدگی در ایکسید است. استفاده از منابعی که اکسید در رسیدگی های خود از آن استفاده می کند کاملاً اختیاری است و دو طرف منازعه میتوانند رسیدگی طبق مفاد کنوانسیون یا هر قانون دیگری را برگزینند اما بعد از اینکه بین آنها در این مورد توافق حاصل شد هیچ یک بدون رضای طرف دیگر نمی توانند از توافق خود عدول نمایند. اکسید همچنین مشاوره و تحقیقات را نیز در دستور کار خود دارد. و از سال ۱۹۸۶ هر ۶ ماه یکبار مبادرت به انتشار ژورنالی به نام "حقوق سرمایه گذاری خارجی" می کند. اگرچه بیشتر منازعات در مقر ایکسید (واشنگتن) رسیدگی می شود اما طرفین می توانند برای رسیدگی محل دیگری را طبق کنوانسیون انتخاب کنند.

کشورها در رابطه با سرمایه گذاری خارجی مواضع مختلفی دارند،

1-2 دیدگاه های دولتهای موافق با سرمایه گذاری خارجی

گفته شده است که شرکت های فراملیتی باعث انتقال تکنولوژی و ایجاد اشتغال و پرداخت مالیات به دولت سرمایه پذیر و باعث تأمین فضای رقابت و ثبات و استحکام و رونق اقتصادی می شوند. شرکت فراملیتی، علاوه بر انتقال ماشین آلات و دستگاه های خود که عموماً مدرن هستند باعث انتقال دانش فنی مربوط به این دستگاه ها نیز می شود. به دنبال فعالیت و حضور این شرکت ها، تعداد زیادی شغل ایجاد می شود و درآمد ناشی از وصول مالیات و عوارض عاید کشور سرمایه پذیر می شود که خود باعث تأمین منابع مالی کشور مزبور می گردد. ایجاد رقابت امری بدیهی است و تولید کننده داخلی را به تولید کالای با کیفیت بهتر وامی دارد و در نتیجه آن رقابت، شرکت های داخلی مجبورند تا سیاست ها، سازمان ها و وسایل تولید خود را رونق بخشند و در نهایت اینکه مجموعه این پیامدها باعث ایجاد توسعه و رونق در کشور میزبان می شود که به واسطه انعطاف پذیری این شرکت ها امکان عدم موفقیت و ورشکستگی این شرکت ها کمتر است. دیدگاه های دولتهای مخالف با سرمایه گذاری خارجی در پی فعالیت شرکت های چند ملیتی و سرمایه گذاران خارجی که در صدد کسب سود هستند، مشکلاتی برای کشورهای سرمایه پذیر ایجاد می شود. مطابق دیدگاه های مارکسیستی، سرمایه گذاران خارجی عامل امپریالیسم بوده و باعث چپاول ثروت ملی می شوند. به هر حال علل عمده مخالفت با حضور سرمایه گذاران خارجی به شرح ذیل قابل ذکر است:

جهت گیری فعالیت ها و حضور سرمایه گذاران خارجی در راستای تسلط بر منابع طبیعی و مواد خام است که پس از انجام مطالعات مفصل توسط این سرمایه گذاران و انتخاب مکان مناسب برای سرمایه گذاری انجام می شود، نیز نگرانی ناشی از عدم پرداخت مالیات در پی انتقال کالاها و خدمات از شعبه ای به شعبه دیگر شرکت های چند ملیتی، از موانع موجود محسوب می شود .

.مشکلات و مسائل ناشی از سرمایه گذاری خارجی از جمله باعث کنترل خارجی بر صنایع کلیدی و مهم که خود به زیان امنیت ملی و سیاست خارجی کشورهاست می شود. به تعبیری شرکت های چند ملیتی از طریق قدرت اقتصادی خود، می توانند بر قدرت سیاسی هم تأثیر بگذارند و حتی در مواردی با ایجاد فساد در مقامات سیاسی و پرداخت رشوه به مقاصد خود نائل شوند . مشکلات تکنولوژیک ناشی از حضور شرکت فراملیتی در بسیاری از موارد ناشی از آن است که این شرکت ها گرچه دارای تکنولوژی پیشرفته هستند اما تکنولوژی مزبور ضرورتاً برای کشور سرمایه پذیر مفید محسوب نمی شود . از جمله علل مخالفت با حضور سرمایه گذاران خارجی، آن است که فعالیت این سرمایه گذاران در کشورهای سرمایه پذیر باعث به هم خوردن شیوه زندگی اقتصادی و موقعیت طبقات اجتماعی می شود به گونه ای که باعث خروج صاحبان صنایع ملی از صحنه اقتصادی شده و توانایی تولید و تحریک را از تولید کنندگان و دارندگان کارگاه های کوچک ملی سلب می نماید و چون سطح درآمد عده ای در نتیجه این امر تنزل می یابد، اختلاف طبقاتی خود را بروز می دهد . علاوه بر انتقادات سیاسی و اقتصادی مطروحه بر دخالت سرمایه گذاران خارجی، از جنبه فرهنگی و اجتماعی نیز نگرانی هایی وجود دارد که فعالیت شرکت های مزبور، باعث رواج فرهنگ مصرفی و تبلیغات تجاری آنها شده و فرهنگ دینی و سنتی و شیوه زندگی عادی مردم را دچار اختلال می نماید، آمد و رفت سرمایه گذاران خارجی و کارکنان و خانواده های آنها باعث تأثیرات سوئی بر نگرش ملی و مذهبی مردم می شود و از طرفی فعالیت خارجیان و زندگی آنها هم ممکن است به واسطه تقید و تکلیفات ناشی از تفاوت جنبه ها و سلیقه های فرهنگی، از روال عادی خارج شود. این دیدگاه ها بر دیدگاه دولتهای سرمایه پذیر به اکسید نیز موثر است، چرا که در اختلافات دولت - سرمایه گذار، سرمایه گذار اصولاً متمایل است که شرط فراگیر تمامی دعاوی قراردادی سرمایه گذار علیه دولت را تبدیل به اختلافات معاهده ای نماید. در مقابل دولت طرفدار تفسیر هر چه مضیق تری از این شرط می باشد. مستند به مواد کمیسیون حقوق بین الملل، به منظور ایجاد مسئولیت بین المللی دولت برای نقض قرارداد لازم است دو پیش شرط وجود داشته باشد: اول آنکه دولت صرفاً زمانی می تواند مسئول تلقی شود که با توسل به اقتدارات حاکمیتی اقدام کرده باشد . شرط دوم آن است که نقض قرارداد منجر به نقض حقوق بین الملل شود.

نباید از این نکته غافل شویم که در پرونده های ارجاع شده به ایکسید معمولاً اشخاص خصوصی خواهان هستند و دولتها به نقض قرارداد متهم می شوند. همانطور که اشاره شد با وجود دو شرط ذکر شده (اعمال حاکمیتی و نقض حقوق بین الملل) دولتها مسئول تلقی می شوند اگرچه در مقابل، دفاعیاتی به نفع دولتها نیز وجود دارد که می تواند رویه فعلی ایکسید را در محکومیت کشورها مورد انتقاد قرار دهد. نگاهی به آراء اخیر ایکسید موید چنین نظری است.

و - سوابق مربوطه: (بیان مختصر سابقه تحقیقات انجام گرفته در مورد موضوع و نتایج تحصیل شده در داخل و خارج و نظریه‌های علمی مربوط)

در منابع غیرفارسی زبان کنوانسیون ایکسید، ساختار آن، نحوه‌ی داوری، ارجاع دعاوی و دیگر مسائل مرتبط با ایکسید به طور مفصل مورد بررسی قرار گرفته است.

بیشتر این مقالات ضمن توضیح ساختار ایکسید و نحوه‌ی رسیدگی آن به دعاوی مطرح شده، مسئله الحاق یا عدم الحاق به آن را مورد بررسی قرار داده اند و خصوصاً به نفع یا ضرر کشورمان در پیوستن به آن اشاره کرده اند. در زیر به چند مقاله ای که اکسید و مسائل مرتبط با داوری در آن را مورد بررسی قرار داده اند اشاره می کنیم:

۱- منافع ملی در معاهدات و اسناد تجارت بین الملل، نویسنده: علی دوستی، ناصر، نشریه: مطالعات راهبردی « تابستان ۱۳۸۶ - شماره ۳۶

۲- حل و فصل دعاوی سرمایه گذاری از طریق داوری ایکسید و ضرورت الحاق ایران، نویسنده: جلالی، محمود، نشریه: الهیات و حقوق « پاییز ۱۳۸۳ - شماره ۱۳

۳- حل و فصل اختلافات ناشی از سرمایه گذاری خارجی با تاکید بر کنوانسیون ایکسید، نظامی خواه، قهرمانی، جرقی، زارعی، کنفرانس ملی حسابداری، مدیریت مالی و سرمایه گذاری، ۱۳۹۱

۴- جرح و خاتمه مأموریت داوران، نویسنده: نیکبخت، حمید رضا، نشریه تحقیقات حقوقی (پاییز و زمستان ۱۳۸۶ - شماره ۴۶)

ز - فرضیات: (به صورت جملات خبری و کامل)

۱- ارجاع دعاوی به اکسید موجب تامین امنیت خاطر سرمایه گزاران خارجی شده و ورود سرمایه خارجی به کشور را تسهیل می کند.

۲- تحلیل آراء اکسید نشان می دهد که منابع کشورهای سرمایه پذیر مورد توجه قرار گرفته است.

ح - اهداف تحقیق: (شامل اهداف علمی، کاربردی و ضرورت‌های خاص انجام تحقیق و نام بهره وران از آن)

بررسی دقیق کنوانسیون به منظور شناسایی کامل ارکان ایکسید، سیستم داوری آن و نحوه ارجاع اختلاف به آن چالش‌هایی که کشورهای سرمایه پذیر در ایکسید با آن روبرو هستند و نحوه‌ی حمایت موثرتر از این کشورها در کنوانسیون

در نهایت با توجه به آراء صادره از ایکسید بررسی این موضوع که اساساً عضویت در ایکسید به نفع یا ضرر کشورهای سرمایه پذیر می باشد

ط - روش کار:

الف - روش تحقیق (توصیفی، همبستگی، تجربی، تاریخی، علی و غیره)

روش تحقیق در این پایان نامه از نوع توصیفی-تحلیلی می باشد.

ب - روش گردآوری اطلاعات (میدانی، کتابخانه‌ای و غیره)

روش گردآوری اطلاعات در این تحقیق کتابخانه‌ای بوده و در این راستا از کتب، پایان نامه‌ها و منابع الکترونیکی استفاده می شود.

ج - ابزار گردآوری اطلاعات (پرسشنامه، مصاحبه، مشاهده، آزمون، فیش برداری و غیره)

فیش برداری

د - جامعه آماری

ندارد

ه - تعداد و روش نمونه گیری

ندارد

و - روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

این تحقیق از نوع توصیفی-تحلیلی می باشد.

۵- زمان و مراحل انجام کار:

الف - طول مدت اجرای تحقیق

ب - تاریخ شروع

ج - مراحل انجام کار

1. جمع آوری منابع مرجع و مرتبط (اعم از داخلی و خارجی، کتب و مقاله و مجله و سایر اسناد مرتبط)

2. بررسی و مطالعات کتابخانه‌ای

3. فیش برداری مطالب

4. بازنگری مطالب فیش برداری شده

5. نگارش و جمع بندی مطالب

6. نگارش نهایی پایان نامه

۶- تعریف مفاهیم و واژگان اختصاصی طرح:

۷- مشکلات و تنگناهای احتمالی تحقیق:

۹- فهرست مهم‌ترین منابع:

الف. منابع فارسی

الف: منابع فارسی

کتب:

پیران، حسین، مسائل حقوق سرمایه‌گذاری بین‌المللی، انتشارات گنج دانش ۱۳۸۹،

-حسیبی، به آذین، دولت و سرمایه‌گذاری خارجی، نشر شهردانش، چاپ اول ۱۳۹۰،

زمانی، قاسم و حسیبی، به آذین، ناشر موسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوق شهر دانش، چاپ اول، ۱۳۹۱،

طارم سری، مسعود، آشنایی با جنبه‌های حقوقی بازرگانی خارجی، (تهران، موسسات مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی) ج ۲،

عسگری، پوریا، حقوق سرمایه‌گذاری خارجی در رویه داوری بین‌المللی، انتشارات شهر دانش، چاپ ۱۳۹۱،

کریمی، آیت، کلیات بیمه، تهران: بیمه مرکزی ایران، پژوهشکده بیمه، ۱۳۸۳،

افتخار، رضا، اصلاح معاهدات دوجانبه سرمایه‌گذاری ایران در پرتو تحولات اخیر حقوق سرمایه‌گذاری: ۹۰-۱۳۸۹، پایان‌نامه

کارشناس ارشد حقوق تجارت بین‌الملل، دانشگاه شهید بهشتی.

حسیبی، به آذین، ۱۳۹۰، دولت و سرمایه‌گذاری خارجی، نشر شهردانش، چاپ اول

طارم سری، مسعود، آشنایی با جنبه‌های حقوقی بازرگانی خارجی، (تهران، موسسات مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی) ج ۲،

مقالات

پیران، حسین، شرط التزام در معاهدات دو جانبه سرمایه‌گذاری، حقوقی بین‌المللی «بهار و تابستان ۱۳۸۸ - شماره ۴۰

(علمی-ترویجی)

جلالی، محمود، حل و فصل دعاوی سرمایه‌گذاری از طریق داوری ایکسید و ضرورت الحاق ایران، الهیات و حقوق «پاییز ۱۳۸۳

- شماره ۱۳

حدادی، مهدی، تحولات حقوق حاکم بر رفتار با سرمایه‌گذاری خارجی، مجتمع آموزش عالی «تابستان ۱۳۷۹ - شماره ۶

خسروشاهی، مصطفی، فرصت‌ها و چالش‌های سرمایه‌گذاری خارجی در ایران، بورس «مهر و آبان ۱۳۹۲ - شماره ۱۰۴ و ۱۰۵

داین، جنت، آراین، محمد، بررسی و تحلیل ماهیت تحولات حقوق سرمایه‌گذاری خارجی؛ گذشته، حال و آینده، پژوهشنامه

حقوق اسلامی «پاییز و زمستان ۱۳۹۱ - شماره ۳۶

سلیمی ترکمانی، حجت، اثر مهاهدات سرمایه‌گذاری بین‌المللی بر قواعد حقوق بین‌الملل عرفی، حقوقی بین‌المللی «پاییز و

زمستان ۱۳۸۸ - شماره ۴۱

سلیمی، حسین، ثبات سیاسی و اقتصادی؛ عامل رونق سرمایه‌گذاری خارجی، بورس «مهر و آبان ۱۳۹۲ - شماره ۱۰۴ و ۱۰۵

علیدوستی، ناصر، اقتصاد و بازرگانی جهان: معاهده حل و فصل اختلافات سرمایه‌گذاری بین‌دولت‌ها، بررسی‌های بازرگانی «

بهمن و اسفند ۱۳۸۵ - شماره ۲۱

مهرابی، مهرناز، شناسایی و اجرای احکام داوری در کنوانسیون ۱۹۶۵ واشنگتن، فقه و حقوق خانواده «تابستان و پاییز ۱۳۸۳

- شماره ۳۴ و ۳۵

نیکبخت، حمید رضا، مسائل مطرح در قانون حاکم بر قرارداد، تحقیقات حقوقی «بهار و تابستان ۱۳۸۳ - شماره ۳۹

1. Administrative Office of the U.S. Courts (2005) , <http://www.uscourts.gov/cgi-bin/cmsd2005.pl>
2. Amr A. Shalakany, “Arbitration and the Third World: A Plea for Reassuring Bias, under the Specter of Neoliberalism”, *Harvard International Law Journal*, vol. 21, no. 2, 2000
3. Amr A. Shalakany, “Arbitration and the Third World: A Plea for Reassuring Bias, under the Specter of Neoliberalism”, *Harvard International Law Journal*, vol. 21, no. 2, 2000
4. Amr A. Shalakany, “Arbitration and the Third World: A Plea for Reassuring Bias, under the Specter of Neoliberalism”, *Harvard International Law Journal*, vol. 21, no. 2, 2000,, p. 434.
5. Dolzer R. and Gh.schreure (2008) principle of international investment law oxford, oxford university press
6. Dolzer R. and Gh.schreure (2008) principle of international investment law oxford, oxford university press
7. Dolzer, Rudolf and schreure, christooh.’ Principle of international investment law’ 2008,
8. Graham C Lilly, The Decline of the American Jury, 72 U, Colo, L, Rev, 53, 57-58
9. Guzman, A (2008a) How international Law Works-A rational Choice Theory , Oxford university press P:100
10. Guzman, A Ho international Works, A Rational Choice Theory Oxford, Oxford university press 2008 a P:33 Jan Peter sasse: An Economic Analysis of Bilateral Investment Treaties, 2011 Gabler Verlage Pub. P:76
11. hill, elizabet, AAA Employment Arbitration :A Fair forum at low cost, disp, resol, j, may-july 2003, at 16
12. Jan Peter sasse: An Economic Analysis of Bilateral Investment Treaties, 1st Edition
13. Jan Peter sasse: An Economic Analysis of Bilateral Investment Treaties
14. Kreps, P.M(1990) Corporate Culture Economic Theory perspectives on Positive Political Economy , J.EA it and K.A Ahepsle. Cambridge, Cambridge university press
15. Kreps, P.M(1990) Corporate Culture Economic Theory perspectives on Positive Political Economy , J.EA it and K.A Ahepsle. Cambridge, Cambridge university press
16. Mark E , Budnitz, The High cost of Nandatory Consumer Arbitration, 67 Law & Contemp, Probs,
17. Robert b , Fitzpatrick , the war in the workplace must end , but arbitration is not the answer, in advanced empl , 1 & 1 ttig .101,105, available at c953 ali-aba 101

۸- تأییدات:

الف-اسامی

تاریخ	امضاء	نام و نام خانوادگی دانشجو
تاریخ	امضاء	نام و نام خانوادگی استاد راهنما
تاریخ	امضاء	نام و نام خانوادگی استاد مشاور
تاریخ	امضاء	نام و نام خانوادگی استاد مشاور

ب - نظر کمیته یا شورای تحصیلات تکمیلی

موضوع و طرح پایان نامه آقای / خانم
 دانشجوی دوره
 مقطع
 رشته
 گرایش
 در جلسه مورخ
 کمیته / شورا تحصیلات تکمیلی

با حضور اعضای زیر مطرح و به شرح ذیل اعلام نظر می شود:

تصویب شد نیاز به اصلاح دارد تصویب نشد

اصلاحات لازم:

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	نوع رأی موافق / مخالف	امضاء	توضیحات
۱					
۲					
۳					
۴					
۵					
۶					

امضاء

معاونت پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه:

تاریخ